



Ramon Balet, un distribuïdor a Mallorca

Catalina Aguiló

Un dels aspectes menys coneguts de la cinematografia mallorquina i que, encara, resta pendent d'investigar a fons és el de la distribució. Essent, actualment un dels col·lectius més importants a l'hora de marcar les pautes comercials del cinema, en la distribució es donen una sèrie de fets bàsics, el coneixement dels quals pot clarificar molt determinats moments de la història cinematogràfica.

Està molt clar que, actualment, la bona distribució d'un film pot fer d'aquest un èxit comercial, mentre que una mala distribució pot fer fracassar la millor pel·lícula. A més, de cada vegada són més freqüents els distribuïdors que són alhora empresaris de sales o cadenes de cine, amb la qual cosa apleguen dos aspectes bàsics de la infraestructura cinematogràfica. Queda, doncs, pendent un estudi profund i exhaustiu del món de la distribució.



Ara només volem donar quatre pinzellades sobre la feina d'un personatge, pioner del món de la distribució a Mallorca, com fou Ramon Balet i Raurich. Al darrer article, en què parlàvem del film de dibuixos animats *Alegres vacaciones* ja comentàvem la incidència que va tenir la seva activitat en el món del cine a Mallorca.

És al voltant de 1911 quan apareix la figura del distribuïdor. La major complexitat i durada dels films i, al mateix temps, l'encariment dels preus fa que aparegui la figura d'un intermediari, representant normalment de les grans marques, que lloga les pel·lícules als empresaris cinematogràfics. D'aquesta manera els exhibidors no han de comprar, ja, les pel·lícules, sinó que aquestes passen de les productores als distribuïdors. Aquests són, doncs, els encarregats de fer-ne arribar diferents còpies als empresaris.

A Palma, aparegueren, per aquestes dates, els primers corresponsals de les grans firmes. Un dels primers distribuïdors fou Josep Balet Graells, qui també gestionava la concessió del telèfon. Balet Graells era de Manresa i s'havia traslladat a Mallorca, com hem dit, amb la concessió del telèfon. El seu establiment de distri-

bució cinematogràfica passà al seu fill, Ramon Balet i Raurich, nascut el 1898 a Manresa. Des del seu local del carrer Palau Reial, Ramon Balet exercia de corresponsal de les grans marques del moment: Lumière, Pathé Frères, i Gaumont entre d'altres.

El negoci de *Distribucions Balet* s'anà ampliant i aviat es traslladà al carrer de Morey. Als anys trenta tenia importants representacions, com les de la Fox Film, SA i la Paramount. Sembla que la seva tasca com a promotor fou molt activa i col·laborà amb publicacions com la de Ràdio Mallorca (1934) en concursos sobre cinema, regalant fotografies dels artistes més coneguts d'aquell moment.

Però l'activitat de Balet no quedà reduïda a la distribució, també fou empresari cinematogràfic i com a tal fou soci de l'empresa del cine Kursaal de Sóller, local que després es convertí en el cine Alcázar. També, com veïem a l'article anterior, s'associà amb Josep M^a Blay i crearen la productora *Balet y Blay*. Aquesta empresa obrí uns estudis a Barcelona on es realitzaren alguns dels primers llargmetratges d'animació de l'Estat espanyol. Alguns dels títols més coneguts foren *Garbancito de la Mancha* i *Alegres vacaciones*.

Algunes revistes locals del anys cinquanta, com la revista *Cort* ens parlaven de les iniciatives de Balet en el món de la distribució i de la producció. Un dels somnis d'aquest empresari era obrir uns estudis cinematogràfics a Mallorca semblants als que obrí a Barcelona. Fins i tot, sembla que ja s'havien adquirit uns terrenys prop de Cala d'Or. No sabem si les dificultats econòmiques o la manca de personal especialitzat foren les principals causes de la fallida d'aquest projecte. Tal volta si s'hagués duit a terme, ara Mallorca comptaria amb una ferma infraestructura cinematogràfica. La tasca de Balet dins el món de la distribució acabà l'any 1960 amb la seva jubilació i l'any 1973 moria a Palma. □

